

Анонимизиран текст

Превод

C-337/20 - 1

Дело C-337/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

23 юли 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Cour de cassation (Касационен съд, Франция)

Дата на акта за преюдициално запитване:

16 юли 2020 г.

Жалбоподатели:

DM

LR

Отвeтник:

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM)

[...]

РЕШЕНИЕ НА COUR DE CASSATION, CHAMBRE COMMERCIALE,
FINANCIÈRE ET ÉCONOMIQUE (КАСАЦИОНЕН СЪД, ТЪРГОВСКО,
ФИНАНСОВО И СТОПАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ) от 16 юли 2020 г.

Като разгледа касационната жалба, подадена от:

1. DM, с местожителство [...] La Ciotat,

2. LR, с местожителство [...] Cassis,

срещу решение от 6 април 2017 г. на Cour d'appel d'Aix-en-Provence
(Апелативен съд Екс ан Прованс) [...] по спора им с регионалната каса на

Crédit agricole mutuel (CRCAM) Alpes-Provence със седалище в [...] Aix-en-Provence [...],

ответник в касационното производство;

В подкрепа на жалбата си жалбоподателите изтъкват двете касационни основания, приложени към настоящото решение.

[...] [ориг. 2]

[...] [процесуални уточнения]

След като обсъди обстоятелствата по делото в съответствие с изискванията на закона, [Т]ърговското, финансово и стопанско отделение на Cour de cassation (Касационен съд) [...] постанови настоящото решение.

Кратко изложение на фактичката обстановка и главното производство

1. Съгласно обжалваното съдебно решение (Екс ан Прованс, 6 април 2017 г.) с акт от 22 декември 2008 г. регионалната каса на Crédit agricole mutuel Alpes Provence (банката) се съгласява да отпусне на дружеството Groupe centrale automobiles (дружеството GCA) с управител DM контокорентен кредит, обезпечен със солидарното поръчителство на LR. След като прекратява едностранно договора за кредит, банката изисква плащане на обезпечението от поръчителя, който твърди, че като е осъществила неразрешени кредитни преводи в полза на трети лица, банката е извършила нарушение, и че размерът на кредитните преводи трябва да бъде приспаднал от вземането ѝ.
2. Cour d'appel (Апелативен съд) отхвърля оспорването на LR като недопустимо, приемайки, че съгласно член L.133-24 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс) дружеството GCA е разполагало с 13-месечен преклузивен срок да оспори спорните операции, и че дори разменените на 3 март 2011 г. електронни писма, с които управителката на дружество GCA иска сведения относно тези операции, да прекъсват този срок, от тази дата е започнал да тече нов 13-месечен срок. От това Cour d'appel (Апелативен съд) заключава, че тъй като оспорването на спорните кредитни преводи е направено едва с документ от 15 май 2013 г. по съдебното производство, преклузивният срок е изтекъл.
3. В подкрепа на касационната си жалба срещу съдебното решение DM и LR изтъкват, че член L.133—18 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс), предоставящ право на незабавно възстановяване на средствата по неразрешени платежни операции, за които ползвателят е уведомил банката, не е пречка от последната да се търси договорна отговорност по общия правен ред, по-специално ако не е изпълнила задължението си за проверка, от което доказано е произтекла вреда, и че

[ориг. 3] като е приел обратното, Cour d'appel (Апелативен съд) е допуснал нарушение на член 1147 от Code civil (Граждански кодекс) в редакцията му преди изменението с Наредбата-закон от 10 февруари 2016 г., и на член 1937 от същия кодекс.

4. Доколкото това основание е изтъкнато от LR в качеството му на гарант, следва да се уточни, че като акцесорен длъжник „поръчителят по дадено задължение се ангажира пред кредитора да погаси това задължение, в случай че същото не бъде погасено от самия длъжник“ (член 2288 от Code civil (Граждански кодекс). Член 2313, първа алинея от Code civil (Граждански кодекс) гласи, че „поръчителят може да противопостави на кредитора всички изключения, предвидени в полза на основния длъжник и имащи отношение към задължението“, и „по-специално приспадането на сумите, които кредиторът дължи на основния длъжник“ [...] [позоваване на националната съдебна практика]. Това правило се прилага, когато кредиторът е допуснал нарушение спрямо основния длъжник, което ангажира неговата гражданската отговорност и съответно поражда задължение да заплати обезщетение на посочения основен длъжник, за да поправи причинената му вреда.
5. От член 1147 от Code civil (Граждански кодекс) следва, че всяко неизпълнение на договорно задължение, от което произтича вреда за кредитора, поражда задължение за длъжника да поправи тази вреда. В съдебната практика е възприет принципът на пълно обезщетение за вредите, съгласно който „трябва да се възстанови положението, в което би се намирало увреденото лице, ако не беше настъпило вредоносното събитие“ [...] [позоваване на националната съдебна практика].
6. Член L.133-18 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс) в редакцията му, приета с Наредба-закон № 2009-866 от 15 юли 2009 г., с който се транспонира член 58 от Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно платежните услуги във вътрешния пазар (ДПУ1) или член 71 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар (ДПУ2), който го заменя без да внася съществени изменения в него, гласи: „В случай на неразрешена платежна операция, за която ползвателят е уведомил съгласно предвидените в член L.133-24 условия, доставчикът на платежни услуги на платеца незабавно възстановява на платеца сумата по неразрешената платежна операция и когато е приложимо, възстановява задължената сметка в състоянието, в което би се намирала, ако не беше изпълнена неразрешената платежна операция.

Платецът и неговият доставчик на платежни услуги могат да предвидят в договора допълнително обезщетение“.

7. Член L.133-24, първа алинея от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс) в редакцията му, приета в изпълнение на същите текстове, гласи: „Ползвателят на платежни услуги [ориг. 4] уведомява своя доставчик на платежни услуги за неразрешена или неточно изпълнена платежна операция без забавяне и не по-късно от 13 месеца след датата на задължаване на сметката, като в случай че това не бъде направено, правото на възстановяване се преклудира, освен ако доставчикът на платежни услуги не е предоставил или осигурил на разположение информацията за тази платежна операция в съответствие с глава IV, дял 1, от книга III“.
8. Съгласно посочения по-горе член 58, озаглавен „Уведомяване за неразрешени или неточно изпълнени платежни транзакции“, „[д]оставчикът на платежни услуги коригира платежната транзакция единствено ако ползвателят на платежни услуги го уведоми своевременно, че е установил неразрешена или неточно изпълнена платежна транзакция, която поражда възможност за предявяване на правата му, включително и по смисъла на член 75, и не по-късно от 13 месеца след датата на задължаване на сметката, освен ако, когато е приложимо, доставчикът на платежни услуги не е предоставил или осигурил на разположение информацията за тази платежна транзакция в съответствие с дял III“.
9. Съгласно член 60 от ДПУ1, озаглавен „Отговорност на доставчика на платежни услуги за неразрешени платежни транзакции“,
 - „1. Без да се засягат разпоредбите на член 58, държавите членки гарантират, че в случай на неразрешена платежна транзакция доставчикът на платежни услуги на платеца незабавно възстановява на платеца сумата на неразрешената платежна транзакция и, където е приложимо, възстановява задължената платежна сметка в положението, в което тя би била, ако не е била изпълнена неразрешената платежна транзакция.
 2. Допълнително парично обезщетение може да бъде определено в съответствие с правото, приложимо към договора, сключен между платеца и неговия доставчик на платежни услуги“.
10. Жалбата се отнася до връзката между режима на отговорност, установен с посочените по-горе директиви, транспонирани с членове L.133-18 и L.133-24 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс), и режима на гражданска договорна отговорност по общия правен ред. Поставя се по-специално въпросът за изключителния характер на режима на отговорност, който директивите въвеждат без да предлагат уточнения в това отношение.
11. Тъй като Съдът на Европейския съюз досега не се е произнасял по този въпрос, следва да му се отправи запитване в този смисъл.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ, Cour de cassation (Касационен съд):

Като взе предвид член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз, [ориг. 5]

Отправя до Съда на Европейския съюз следните преюдициални въпроси:

1) Трябва ли член 58 от Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО да се тълкува в смисъл, че установява за неразрешените или неточно изпълнените платежни операции режим на отговорност на доставчика на платежни услуги, който изключва предявяването на иск за гражданска отговорност по общия правен ред на основание на свързано със същите факти неизпълнение на наложените от националното право задължения на този доставчик, по-специално в хипотезата, при която ползвателят на платежни услуги не е уведомил доставчика на платежни услуги в срок от 13 месеца след датата на задължаване на сметката за неразрешена или неточно изпълнена платежна операция?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, допуска ли същият член поръчителят на ползвателя на платежни услуги да се позове във връзка със същите факти на гражданската отговорност на доставчика на платежни услуги, бенефициент на обезпечението, по общия правен ред, за да оспори размера на обезпеченото задължение?

[...] [процесуални уточнения] [ориг. 6]

КАСАЦИОННИ ОСНОВАНИЯ, ПРИЛОЖЕНИ към настоящото решение

Основания, представени [...] от името на DM и LR

ПЪРВО КАСАЦИОННО ОСНОВАНИЕ

[...][ориг. 7] [...]

[...][ориг. 8] [...] [изложение на първото касационно основание, изведено от правото в областта на защитата на потребителите, което няма отношение към преюдициалните въпроси]

ВТОРО КАСАЦИОННО ОСНОВАНИЕ (при условията на евентуалност)

Обжалваното потвърдително съдебно решение се атакува доколкото с него е отхвърлено като недопустимо оспорването от LR на сумите, предмет на кредитни преводи от сметката, открита на името на Groupe Central Automobiles, в полза на различни дружества поради изтичане на преклузивния срок и в резултат това LR е осъдено да заплати сумата от 96 019,36 EUR, ведно с договорните лихви, които дължи за времето след 26 март 2012 г. в изпълнение на ангажимента си за солидарно обезпечаване

на функционирането на разплащателната сметка [...], открита на името на Groupe Central Automobiles,

ПО СЛЕДНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ: LR твърди, че банката е извършила нарушение, осъществявайки неразрешени кредитни преводи в полза на трети дружества, и че размерът на тези директни дебити трябва да се приспадне от вземането ѝ; Crédit Agricole твърди обратното, че става въпрос за чисто индивидуално изключение в полза на основния длъжник, на което гарантът не може [ориг. 9] да се позове, че размерът на вземането ѝ е установен окончателно с решение на Tribunal de commerce de Toulon (Търговски съд Тулон) от 23 октомври 2012 г. и че във всички случаи SARL GCA се е съгласило с директните дебити; че първоинстанционният съд правилно е приел, че не става въпрос за индивидуално изключение в полза на длъжника, а за изключение, имащо отношение към задължението, което поръчителят може да противопостави на кредитора; че съгласно член L.133-24 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс) SARL GCA е разполагало с 13-месечен преклузивен срок да оспори тези операции и дори разменените на 3 март 2011 г. електронни писма, с които управителката на дружество GCA иска сведения относно тези операции, да прекъсват този срок, от тази дата е започнал да тече нов 13-месечен срок; оспорването на спорните преводи е направено обаче едва с документ от 15 май 2013 г. по съдебното производство, поради което преклузивният срок е изтекъл,

И ПО ВЪЗПРИЕТИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ [на първоинстанционния съд]: LR твърди при условията на евентуалност, че на CGA като основен длъжник се дължат суми, предвид осъществените без негово разрешение банкови директни дебити; че до 2011 г. проверката на счетоводната документация е била поверена на FW; че Crédit Agricole е извършила договорно нарушение, като е осъществила кредитни преводи без писмено нареждане или разрешение; че LR изисква от банката да представи всички сметки и да изчисли остатъка по [разглежданата банкова] сметка [...], вземайки предвид отменените директни дебити; че LR изчислява размера на директните дебити на 94 123,26 EUR, на което банката отговаря, че става въпрос за индивидуално изключение в полза на основния длъжник, на което гарантът не може валидно да се позове; че тези доводи са ирелевантни: LR е предоставил своето обезпечение за функционирането на разглеждания контокорентен банков кредит, поради което изключението не се отнася лично до SARL GCA, а засяга пряко и поръчителя; че напротив, банка Crédit Agricole с основание изтъква, че основният длъжник не е оспорил размера на дължимите ѝ суми пред Tribunal de commerce de Toulon (Търговски съд Тулон), който го осъжда да заплати сумите по контокорентния кредит, оспорвани понастоящем от LR [...]; че освен това LR се позовава и на разпоредбите на Code civil (Граждански кодекс), въпреки че функционирането на сметките се урежда от разпоредбите на Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс), и по-специално на член L.133-25 и член L.133-6-1; че посоченият кодекс не изисква да е налице писмено разпореждане, за да се пристъпи към задължаване на сметката; че тези

директни дебити в полза на дружествата ETRA FI, FLEX CALL, RF SOLUTION и AZUR CONSEIL фигурират в разглежданите банкови извлечения още от 2008 г.; че в съдебното заседание Crédit agricole представя чековете, изготвени от управителката на дружеството GCA DM в полза на дружеството RF SOLUTION, чийто размер съвпада с размера на директните дебити, които LR понастоящем оспорва; че дебитите на същата сума и **[ориг. 10]** на същата месечна база са осъществени именно въз основа на последния чек, издаден на 1 април 2009 г.; че макар DM да е започнала да изпраща електронни запитвания до банката през март 2011 г., е трудно да се приеме, че търговец би допуснал такива директни дебити да продължат да се осъществяват без да задава въпроси; че при всички положения дружеството е трябвало да оспори операциите в 13-месечния срок по член L.133-25 от Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс); че настоящото оспорване от страна на LR е недопустимо поради изтичане на преклузивния срок; че освен това на Crédit Agricole не са изпратени счетоводните отчети на дружеството GCA, въз основа на които би могло да се провери дали осъществените плащания в полза на дружествата, собственост на счетоводителя му, не представляват възнаграждения, които биха могли да бъдат приспаднати от задълженията на това дружество и да доведат до съответното намаляване на оборота му — съмнения, подкрепени от обстоятелството, че макар тези директни дебити да са осъществени в полза на дружества, собственост на счетоводителя FW, отговорността на последния не е ангажирана за получаване на недължими суми; че въз основа на тези обстоятелства е установено, че дружеството GCA се е съгласило с директните дебити, които LR понастоящем оспорва, и че искането му за приспадане от предоставеното обезпечение ще бъде отхвърлено; че поради това LR ще бъде осъден да заплати на Caisse Régionale Agricole Mutuel Alpes Provence сумата от 96 019,39 EUR, ведно с договорните лихви, които дължи за времето след 26 март 2012 г. в изпълнение на ангажимента си за солидарно обезпечаване на функционирането на разплащателната сметка [...], открита на името на SARL Groupe Central Automobiles,

1) ПРИ ПОЛОЖЕНИЕ ЧЕ член L.133-18 от Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс), който предоставя право на незабавно възстановяване на средствата по неразрешени платежни операции, за които ползвателят е уведомил банката, не е пречка от последната да се търси договорна отговорност, по-специално при неизпълнение на задължението ѝ за проверка, от което доказано е произтекла вреда, като постановява, за да обяви за недопустимо искането на LR за оспорване на сумите, предмет на преводи от сметката, открита на името на Groupe Central Automobiles, в полза на различни дружества, поради изтичането на преклузивния срок, че „LR се позовава на разпоредбите на Code civil (Граждански кодекс), въпреки че функционирането на сметките се урежда от разпоредбите на Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс)“, при положение че без да се засяга член L.133-18 от Code monétaire et financier (Парижен и финансов кодекс) относно неразрешените платежни операции, LR е можел да се позове на договорната отговорност на банката, Cour d'appel (Апелативен

съд) е нарушил приложимия в случая член 1147 от Code civil (Граждански кодекс), понастоящем 1231-1 от същия кодекс, и член 1937 от Code civil (Граждански кодекс),

[...] **[ориг. 11]** [...] [изложение на втората и третата част от второто основание за обжалване, изведени от нарушение на процесуални правила, които нямат отношение към преюдициалните въпроси]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ